

OŚRODEK DOKUMENTACJI
ZABYTKÓW W WARSZAWIE

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKÓW
ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA

A B C D E F G H I J K L M N O P R S T U V X Y Z

Nr WIELKOPOLSKIE

3421

1. Obiekt

Fortalicium, tzw. SKARBCZYK ob. muzeum / 5 /
w zespole pałacowo-parkowym

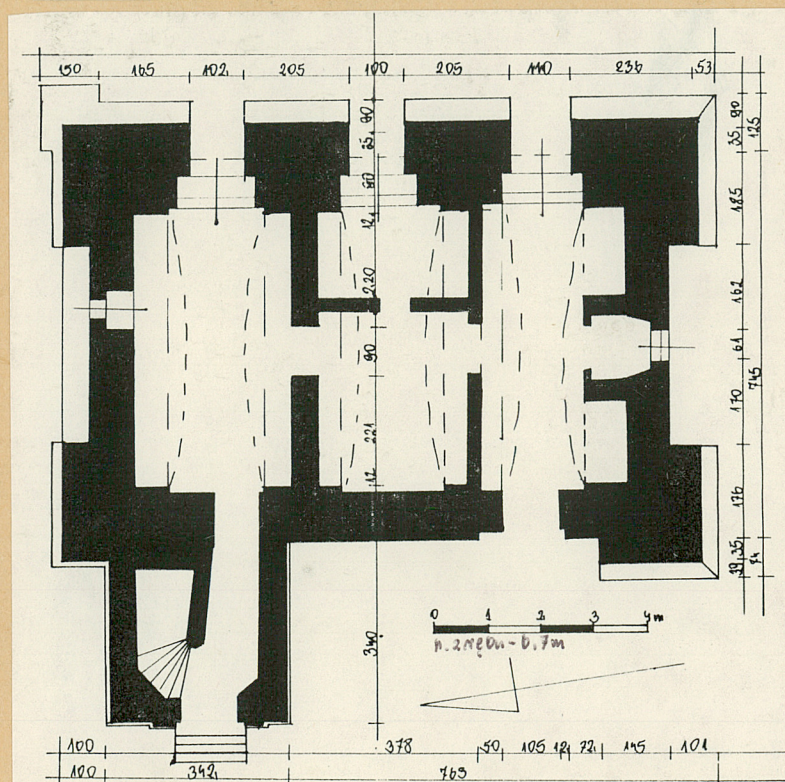
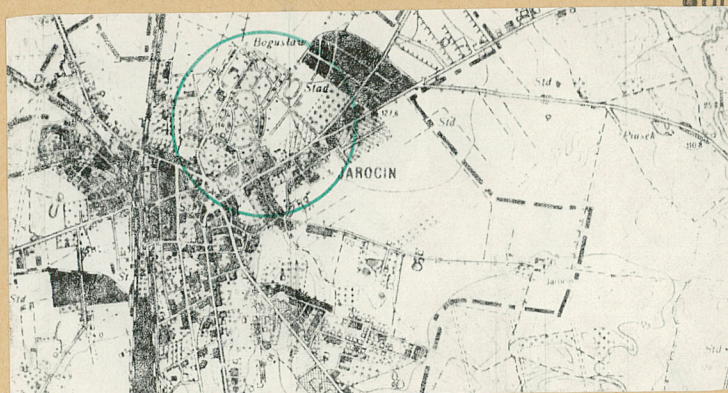
2. Czas powstania

I ćw. XV w.
odb. 1894 r.
odn. 1958 r.

3. Miejscowość

J A R O C I N

11. Zdjęcia, rzut, przekrój, sytuacja, orientacja

4. Adres

Jarocin, Park 2, 63-200

nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna

województwo kaliskie

gm. Jarocin

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Jaroczino
Jarotschin

7. Przynależność administracyjna

przed 1 VI 1975

województwo poznańskie

powiat Jarocin

8. Właściciel i jego adres

Skarb Państwa Polskiego

9. Użytkownik i jego adres

Muzeum Regionalne w Jarocinie
Rynek-ratusz

10. Rejestr zabytków

159/185/A

Nr data

139/WKP/A

27.12.1951

21.08.1968 r.

20.12.2006

Tzw. SKARBCZYK jest pozostałością późnośredniowiecznego zamku pochodzącego z I ćw. XV wieku. W 1791 roku wschodnie skrzydło zamku popadło w ruinę. W 1894 roku wzniesiono/odbudowano/ obecnie istniejący "skarbczyk". Odbudowę finansowali Radolińscy-Hugon Radoliński herbu Leszczyc, właściciel Jarocina. Po odbudowie w tzw. skarbczyku mieściło się archiwum rodziny Radolińskich.

Tzw. skarbczyk położony jest przy południowej krawędzi rozległego parku przy pałacowym w Jarocinie. Posadowiony jest on na lekkim wyniesieniu terenu, opadającym w kierunku wschodnim i północnym gdzie znajduje się staw parkowy. Od strony południowej w odległości 15 m od ewidencjonowanego obiektu biegnie ul. Poznańska, wtórnie, w okresie powojennym poszerzona. Od strony zachodniej do skarbczyka prowadzi alejka wysadzana drzewostanem liściastym; natomiast w kierunku wschodnim odchodzi malownicza ścieżka prowadząca do sąsiedniej ulicy odchodzącej prawie prostopadle od ul. Poznańskiej. W odległości 40 metrów od ewidencjonowanego obiektu w kierunku zachodnim znajduje się współczesny blok mieszkalny posadowiony kalenicowo do krawędzi traktu biegnącego przez park w kierunku pałacu. Za tym blokiem posadowiony jest budynek pierwotnej stajni, obecnie przebudowany. Pierwotnie skarbczyk otoczony był fosą, obecnie nieczytelną po poszeżeniu ulicy-tzw. obwodnicy.

Materiał:

Mundamenty murowane z cegły i kamieni; ściany zewnętrzne i działowe murowane z cegły ceramicznej, na zaprawie wapiennej; ściany wieży-murowane na zaprawie wapienno-cementowej. Ściany obustronnie tynkowane; profile gzymsów-wyrobione w tynku.

Strop przyziemia-ceglany, odcinkowy; wsparty na ścianach działowych w których wycięte były arkady obecnie częściowo zamurowane w związku z częściową zmianą podziału wnętrza. Strop obecnego piętra-wtórny; sklepienie obecnej trzeciej kondygnacji-ceglane, ostrołuczne. Strop w wieży-drewniany, belkowy.

Więźba korpusu głównego-drewniana, krokwiowa.

Dach korpusu głównego kryty dachówką ceramiczną, karpiówką, w koronkę, kalenica ceramicznymi gąsiorami. Hełm nakrywający osimioboczną wieżę pokryty jest łupkiem,

Schody wewnętrzne-w wieży-jednobiegowe, ze skrzętem, murowane z cegły. Schody wewnętrzne w korpusie głównym-metalowe, współczesne.

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

24. Uwagi różne

22. Bibliografia

E.Linette, Jarocin-początki miasta i jego rozwój po wiek XIX, Zapiski Jarocińskie nr 5, Jarocin 1984.
R.Grygiel, Sredniowieczna siedziba rycerska Zarembów w Jarocinie, Zapiski Jarocińskie, nr 14, 15, Jarocin 1987r.
S.Karwowski, Miasto Jarocin i jego dziedzice, "Rocznik Towarzystwa Przyjaciół Nauk Poznańskiego", t.29, 1902 r.
S.Karwowski, Geschichte des Hauses Leszczyc von Radolin Radoliński, Posen 1908 r.

23. Źródła ikonograficzne i fotograficzne (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

25. Opracował

STANISŁAW MAŁYSZKO 1990 r.

tekst

STANISŁAW MAŁYSZKO 1990 r.

plany, rysunki

Imię, nazwisko, data, podpis

zdjęcia fotogr.

STANISŁAW MAŁYSZKO 1990 r.

Imię, nazwisko, data, podpis

miejsce przechowywania negatywów

Muzeum Rolnictwa-Szreniawa

KARTA PO WYPEŁNIENIU PODLEGA OCHRONIE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW PRAWA AUTORSKIEGO!

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

27. Załączniki

1, 2, 3, 4

Museum Rolnictwa-Szreniawa

1. Miejscowość JAROCIN	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) TZW. SKARB CZYK / 5 / w zespole przyspałacowym	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) cd opisu, zdjęcia
---------------------------	---	---

Otwory drzwiowe, wejściowe w kształcie stojącego prostokąta sklepionego od góry łukiem odcinkowym. Drzwi drewniane, jednoskrzydłowe, deskowo-zastrzałowe, na zawiasach pasowych. Drzwi prowadzące do wieży opierzone deskami przybitymi pionowo, zawieszane na dekoracyjnych zawiasach kowalskiej roboty. Drzwi prowadzące do przyziemia korpusu głównego-opierzone od zewnątrz deseczkami przybitymi romboidalnie; krawędzie skrzydeł obwiedzione deskami imitującymi ramę. Drzwi wewnętrzne prowadzące z wieży na piętro korpusu głównego-ramowe płycinowe, jednoskrzydłowe, zdobione dekoracyjnymi pilastrami, z głowicami.

Otwory okienne w kształcie stojącego prostokąta sklepionego od góry płasko. Część otworów okiennych-okratowana, okna drewniane, dwuskrzydłowe, jednopoziomowe skrzynkowe.

Skarbczyk założony jest na planie prostokąta z przylegającą doń częścią wieżową-w poziomie przyziemia-na planie kwadratu; w wyższej kondygnacji-na planie ośmioboka. Część wieżowa-jednopomieszczeniowa; korpus główny-pierwotnie jednokłowy, obecnie w poziomie przyziemia podzielony wtórnymi ściankami. Otwory wejściowe do części wieżowej jak i korpusu głównego-od strony zachodniej. Korpus główny w poziomie parteru oszkarpowany.

Bryła zasadniczo zwarta; korpus główny-obecnie dwukondygnacyjny, podpiwniczony, nakryty dachem dwuspadowym o dużym nachyleniu połaci. Pierwotnie powyżej wysokiego podpiwniczenia znajdowała się jedna kondygnacja, podzielona na dwie wtórnym stropem.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

1. Miejscowość	2. Obiekt (nazwa jak w karcie)	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
JAROCIN	TZW. SKARBICZYK / 5 / w zespole przypałacowym	od opisu, zdjęcia

10.

11.

Wieża do poziomu hełmu-jednoprzestrzenna; nakryta dwuczłonowym hełmem cebulastym, zwieńczonym metalową iglicą, z kulą.

Elewacje tynkowane, zróżnicowane kolorystycznie, o bogatym wystroju architektonicznym. Korpus główny oszkarpowany; szkarpy-szerokie, masywne, jednostopniowe, sięgające do poziomu stropu piwnic nakryte pseudodaszkiem jednospadowym. Powyżej szkarp poszczególne elewacje korpusu głównego obwiedzione przy krawędziach bocznych pocięzionymi lizenami i pasami biegnącymi w strefie nadprzyporowej i podokapowej. Lizeny, blendy, dekoracyjne płyciny pokryte tynkiem gładkim; pozostałe płaszczyzny-tynkiem fakturowym. Elewacja wschodnia-w poziomie przyziemia oszkarpowana czterema szkarpami rozmieszczonymi w rytmie regularnym. W poziomie wyższej kondygnacji-trzy kwadratowe blendy, obwiedzione gładkim obramieniem; nad blendami dekoracyjne płyciny w kształcie leżącego prostokąta, ze ściętymi narożnikami. Elewacja północna-dwuczłonowa; wschodnia-korpusu głównego-symetryczna. W poziomie przyziemia-oszkarpowana, szkarpa środkowa-niższa. Wyżej-dwuosiowa, otwory okienne w kształcie zbliżonym do kwadratu, obwiedzione pocięzionymi obramieniami. Trójkątny szczyt-jednoosiowy; krawędzie szczytu/pełnej ścianki attykowej/stanowią kombinację łuków wklęsłych i wypukłych, obcinkowych. Elewacja członu zachodniego elewacji północnej/wieży/także symetryczna, jednoosiowa. W poziomie 1/2 wysokości wieży następuje łagodne przejście w część ośmioboczną. Narożniki poszczególnych ścianek opięte lizenami. Wieża nakryta dwuczłonowym hełmem;

Wzór ODZ 1978 r.

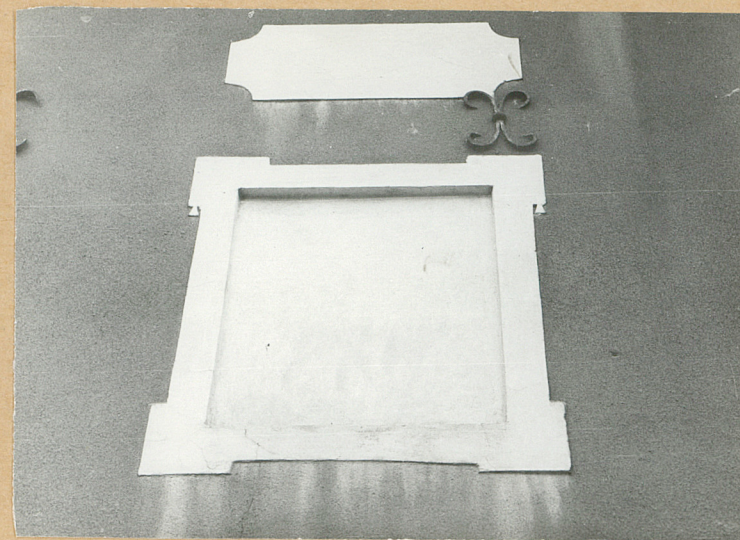
12.

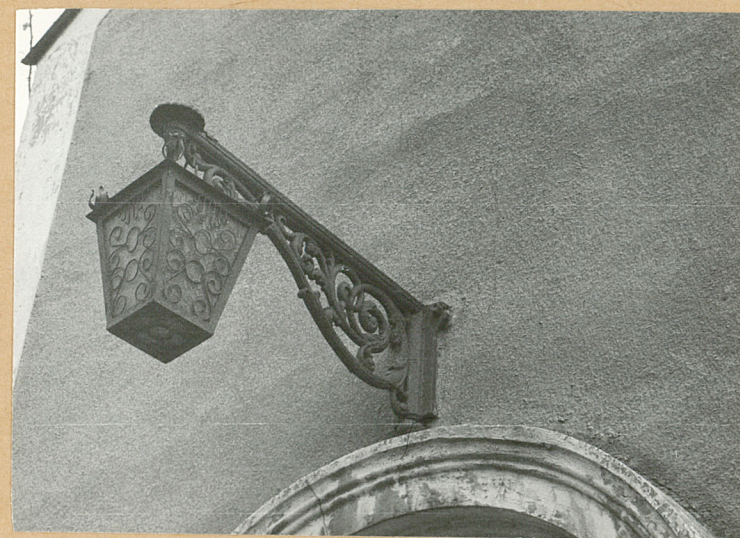
14.

13.

15.

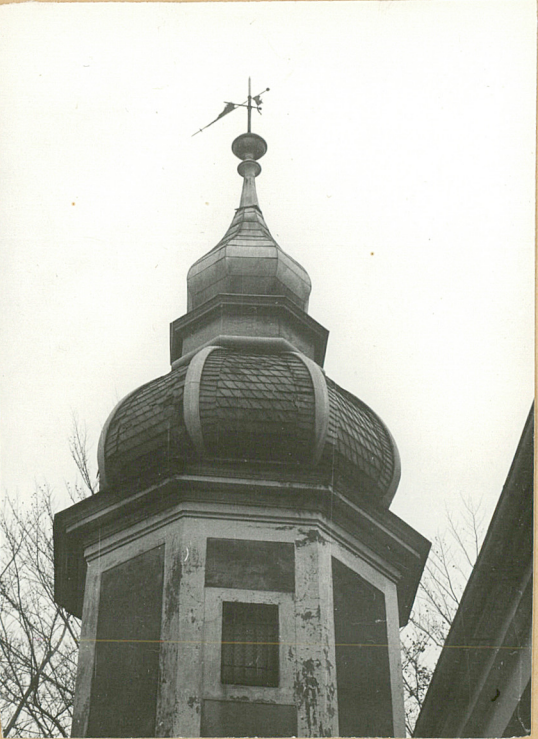

16.

1. Miejscowość	2. Obiekt (nazwa jak w karcie)	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
JAROCIN	TZW. SKARB CZYK / 5 / w zespole przypałacowym	od opisu, zdjęcia

ośmiobocznym, w części dolnej i cebulastym, pokrytym blachą w części górnej. Elewacja zachodnia wieży - w poziomie przyziemia - portal, z otworem drzwiowym zamkniętym od góry łukiem odcinkowym, nad nim - płaskorzeźbiony hełm. Instalacja elektryczna, wodociągowa.

1978 r.

22.

23

24.

1. Miejscowość JAROCIN	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) TZW. Skarbczyk	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) spis zdjęć:
---------------------------	--	---

1. Elewacja-widok od strony południowej
2. Herb Leszczyc-portal
3. Portal-widok ogólny
4. Sklepienie-komin
5. Wnętrze przyziemia
6. Fragment stropu przyziemia
7. Wnętrze przyziemia-widok na część wieżową
8. Drzwi wejściowe-zawias
9. Otwór w cokole-odkrywka
10. Widok od strony wschodniej
11. Szkarpy wschodnie
12. Szczyt południowy
13. Szczyt południowy-ścianka attykowa
14. Elewacja północna
15. Blenda-płycina
16. Lampy oświetleniowa nad portalem
17. Gzyms podokapowy
18. Elewacja wschodnia
19. Elewacja zachodnia
20. hełm wieży
21. Wieża-elewacja południowa

22. Fragment portalu
23. Elewacja południowa korpusu głównego
24. Otwór drzwiowy-drzwi

Wkładkę założył:
(Imię, nazwisko, data)

Wzór ODZ 1978 r.

Miejsce przechowywania negatywów:

